

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 50 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV. Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adunk vissza.
Hirdetések Árszabály szerint.

Magyar birtokpolitika.

Magyarország területén, a legutóbbi évek, sőt mondhatnók évtizedek óta szokatlan forrongás észlelhető, mely forrongást nemzetgazdasági szempontból értve és vizsgálva, lehetetlen valamely, komoly mélyenfekvő közgazdasági baj jelenlétét észre nem venni, mely kóros közgazdasági jelenség következményeiként mutatkozik a kivándorlás veszedelmének mérhetetlen következményű elfajulása, a nemzetközi tanok és felfogások rohamos terjedése.

Főleg ez utóbbi körülmény, nem mint megdönthetetlen erő, csupán mint számottevő jelenség és mint valamely mély gyökerű kóros jelenség következménye, készteti a kutató elmét az eredő feltárására, vagy legalább is kutatására, melyre vonatkozólag végzett kutatások s a szerzett tapasztalatok egybevetése után aligha csaldódik a figyelmes kutató, ha a mi szép hazánkban dúló és pusztító bajoknak kutforrásait a földnél s a földdel és a földbirtoklással összefüggő kérdések megoldásánál keresi. A magyar közvélemény megszokta a multban a hangzatos jelszavakat! Ezek a jelszavak az ipar, a kereskedelem boldogításának jegyében, — amint a tények igazolják, — alig haladták meg az első sorban boldogítandó székesfőváros merkantil is igényeit és határait. Evtizedeknek kellett elmulni, míg a magyar föld érdekeinek leghivatottabb öre és gondozója székébe oly éleslátású férfit sikerült találni, ki az ország széles rétegeit lázba ejtő közgazdasági forrongás indító okait nem a bársonyszék közvetlen közelében, de künn a pusztán, künn a szabad természet ölen kutatta fel s a legjobb meggyőződés hangján állíthatjuk, hogy találta is meg.

Orömmel vehet róla tudomást minden magyar gazda, hogy a közeljövő kérdése, a helyes magyar birtokpolitika inaugurálása tekintetében megindult a munka, melynek első és igen számottevő jelensége az a körülmény is, hogy a magyar földművelésügyi tárca jövő évi költségvetésében már szankcionáltatott az a 10 milliós tétel, mely országos telepítési alap támogatásának első részletét képezi, ahhoz a 100 milliós előirányzathoz, mely a legközelebb már a törvényhozás elé kerülő telepítési törvény meg-

alkotásával, a magyar földbirtokpolitika helyes és céltudatos fejlesztésére nyit ösvényt.

Vázlatosan érintve e kérdést, valóban elérkeztünk az utolsó órához, melyben tenni és cselekedni kell a birtokpolitika terén. Cselekedni kell pedig, az immár rendelkezésre álló statisztika és tapasztalatok figyelembe vételével oly irányban, mely a helyes birtokmegosztás felé haladva és az üzletszerűen kihasznált birtokfeldarabolási törekvéseket mai formájában visszazoritva, intézkedések tétessenek a magyarság és a magyar közgazdasági élet gerincét alkotó kisebb birtokok alakulására.

A kultura alatt álló 94 millió hold földterületből kerekaszámban 20 millió hold föld van ez idő szerint kigazdák kezében. Ez a 20 millió hold föld körülbelül 2 millió 600.000 kigazda közt oszlik meg, vagyis egy kigazdára átlagban 8 hold föld esik. 15 millió hold föld van a 100 holdon felüli birtokokok kezében és kerekaszámban 14 millió holdat tesz ki a jogi személyek birtoka. E szerint az összes magánbirtok 59 százaléka száz holdon aluli kisbirtokokra esik és csak 41 százalék jut a 100 holdon felüli birtokokra. Ez az arányszám így ugyan nem tűnik fel kedvezőtlennek, csak az a baj, hogy a fenti 15 milliós tétel egyáltalán nem a magyar középosztály kezén van, az 59 százalékos elosztás is nagyon nagy tulajdonos számot mutat, úgy, hogy az elosztás maga mindkét kategóriában a leghetlenebb. Tulsulyban vannak ugyanis az olyan birtokkegységek, melyek nem elegendők egy család eltartására, de még arra sem, hogy azokon okszerűen gazdálkodni lehessen. Bűnös dolog volt tehát a legutolsó évtized okszerűtlen parcellázási lázának üzletszerű kihasználása, mely csak az ilyen törpebirtokok számát szaporította akként, hogy azok tulajdonosai maig is remény nélkül küzködnek még a tényleges és teljes tulajdonjog megszerzése tekintetében.

Az egészségesebb birtokmegosztás érdekében pedig a kisebb üzemek alapítására kell törekedni, akként azonban, hogy a földhöz juttatandó kisembereket fel kell vértetni a tudásnak azzal a fegyverével, amely nélkül ma már az élet harcát, megküzdeni nem lehet. Mikor tehát a helyes és okszerű magyar birtokpoli-

tikai művelésére, a kigazda népgazdasági intelligenciájának emelése lehet a kiinduló pont, az ebben elért előrehaladás mérvéhez képest haladjon, a a törekvés is a birtokkomplexumok megosztásának előmozdítására, addig a határig azonban, hogy ez a feldarabolás részleteiben a jövő fejlődést szolgálhassa és ne csak felszeccskázása legyen ez a magyar földnek.

Nemzetgazdasági igazságként állítható fel tehát a tétel, hogy ez ország sorsának jobbrafordulása a kisbirtok megerősítésétől, a földbirtok helyes megosztásának előmozdításától függ, de a probléma megoldásánál egyrészt a fejlődésképes kisbirtok határvonalának megállapítása, másrészt kérelhetetlen szigor a jóindulatu cselekvés mezejére betolakodó parcellázási üzérkedés visszazoritására. legfőként pedig a tervszerű és évtizedekre terjedő akció oly körültekintő vezetése szükséges, mely kifejezetten a magyar kisbirtok szaporodását és terjeszkedését mozdítsa elő, nehogy a tulhajtott kedvezés és kedvezkedés a nemzetiségi vidékek megbizhatatlan elemeinek terjeszkedését tegye lehetővé a magyarság rovására.

Prohászka püspök Szabadkán.

(V) Az új keresztény Magyarország lángeszű, lánglelkű apostola, Prohászka, székesfehérvári püspök érkezik hétfőn este Szabadkára, hogy Szabadka társadalma előtt hirdesse az igéket, s a katolicizmus igazságainak éltető ragyogásával világítsa meg a szívek és értelmek előtt a modern társadalmi problémák utvesztőjét, melyben a természetől eltanult titkok villamos fényénél is czéltalanul, vesztükre bolyongnak a lelketlen tudomány hivalkodó nagyjai.

Eljön közénk az apostol, aki elmondhatja magáról szent Pállal: „Van okom dicsekedni Jézus Krisztus által Isten ügyében.“ Körüljárva az egész hazát, most mihozzánk jön, hogy a Szent Lélek erejével feltárja előttünk a világegyetemet át meg átszelő erkölesi erőt, mely, mint a föld alatt rohanó ismeretlen folyók, szeli át a mindenséget, hogy éltesse.

A tudomány élvezetétől ránk nehezédő mámorban eljön hozzánk az új apostol, mert „tudja az időt, hogy itt az óra az álomból fölkelünk.“ Eljön, hogy levettesse velünk a hivalkodó sötétség cselekedeteit, s a világosság fegyvereibe öltözzünk. Eljön közénk, meggyőzendő bennünket, hogy a modern igazságok nem igazságok azért, mert tudomány hirdeti őket, hogy nem minden tudomány tudomány csak azért, mert a szabadság e névvel tiszteli meg a tévelyt.

Eljön közénk, hogy megtanítson bennünket, miképen kell „gyönyörködnünk Isten

törvényében a belső ember szerint." Megtanít bennünket, hogy meg ne tévedjünk többé tagjaink és elménk ellentétes törvényei miatt, hanem ismerjük meg a végtelen Istent, Krisztust és szeretetét, mely az ellentétes törvényekben is megtanít az erkölcs világ magasztos összhangjára.

Örömmel jön hozzánk, hogy megújuljunk és velünk maradjon a béke Istene. Udvozöljük őt, akit, mint katolikus egyházunk főpásztorát, örökké való dicsőségre hívott Jézus Krisztus által a kegyelem Istene.

A lelkigyakorlatok programja a következő: 15-én kedden, 16-án szerdán, 17-én csütörtökön 9 órákor szentmise a szent Teréz templomban, 10 órákor délelőtti konferencia a hölgyek számára, délután 3 órákor második konferencia a hölgyek számára s esti hat órákor konferencia az urak számára. Pénteken azután, 18-án reggel 8 órákor a püspök ur misét mond, mely alkalommal a szent lelkigyakorlatokat végzők közös szent áldozásukat végzik.

E püspöki konferencia beszédekkel párhuzamosan a bunyevác ajku hívőknek Petres János, szent Teréztemplomi káplán fog lelkigyakorlatokat tartani a szent Teréz templomban.

Iparkiállítási hírek.

A kiállítás nagybizottsága pénteken, f. hó 11-én tartotta meg rendes heti ülését, melyen az elnökségnek különféle fontos intézkedéseit és egyéb jelentéseit helyeslőleg vették tudomásul és elhatározták, hogy a kiállítás megnyitására napján, azaz f. hó 20-án a vendégek tiszteletére társas ebédet rendeznek a „Pest Szálló”, nagy termében. A megnyitási ünnepségek programjának elkészítését az elnökségre ruházták. A bíráló bizottság (jury) megválasztása folyó hó 15-én, délután 5 órára lett kitűzve; erre az alkalomra az összes kiállítók is értekezletre lesznek egybe hívva. Folyó hó 19-én a sajtó képviselőinek lesz a kiállítás bemutatva. Elhatározott továbbá, hogy a kiállítás tartama alatt szakelőadások rendeztetnek. A sorsjáték ügye — miután az arra vonatkozó lottó-igazgatósági végzés későn érkezett — levétezett a napirendről. Az ülés folyamán felolvastattak az adományozó levelek. A termék díszítésének elrendezése szintén az elnökségre bízott. Ujabbán a IV. körű népiszkolai tanterület megleghangy levél kíséretében 7 koronát küldött a kiállítás céljaira.

A hátralévő idő alatt még kemény munka vár a bizottságra. Különösen terhes gondot okoz a nagymennyiségű kiállítási tárgyak elhelyezése, tekintettel a rendelkezésre álló területre. Nagy előnyére lenne a kiállításnak és a rendezőségnek is nagyban megkönnyítené a dolgát, ha a termékkel kapcsolatos főispáni irodát meg lehetne szerezni a kiállítás tartamára.

A bizottság erősen bizik benne, hogy Bezezdý főispán — aki egyttal védnöke is a kiállításnak, — a szorult helyzetre való tekintettel, nem fog elzárkózni a bizottságnak ezirányú kérése elől.

Villamos mizériák Zomborban.

Mikor Zombor város közönsége nagy anyagi áldozatok árán a villamvilágítást bevezette, régi kibróbált cégek helyett egészen ismeretlen vállalatokkal lépett érintkezésbe s azokkal kötötte meg az üzemi bér szerződést. Ennek értelmében az évenkénti

tiszta nyereségjutalékból eleinte 30, később 40, majd 50 százaléknvi arányban részesedik, a város. Csakhogy túljártak ám ökelmek a város eszén. Közben több gazdát is cseréltek, az áramjuk meg oly gyenge, hogy bizony gyakran órák hosszat sötétben marad az egész város.

S így megy ez 1905. óta. Nyereséget sohasem mutatnak fel, ellenkezőleg papiroson mindig veszteséggel dolgoznak. Ez pedig nem őrizhető ellen, mert Zomborban nem alkalmaznak oly könyvvezetést mely az üzemi bér szerződés 7. §-ának megfelelően s így a főbb könyvekben senki sem tüntetheti ki a várost megillető nyereségjutalékot. A vállalat tehát oly nyereség és veszteség számlát állít össze, a minő neki tetszik.

Mindezek alapján a villamos bizottság alapos megvitatás után tegnapelőtt elhatározta, hogy felmondja a szerződést s a villamvilágítást városi kezelés alá veszi. Másnap a gazdasági s a pénzügyi bizottság ugyane kérdéssel tárgyalván, abban állapodott meg, hogy előbb számadási pert javasol a legközelebbi közgyűlésnek és csak azután a szerződés felbontását. A villamos bizottság javaslatát ennek dacára fentartja és így a kényes ügy végleges elintézése a legközelebbi közgyűlés feladata lesz.

Más vagyonára csinált adósságot.

Vukovics István Jakabfi hamarosan túlterhelte kis vagyonkáját. Nem kapott volna már rá pénzt sehol. Amde pénz kellett, mert adósságból könnyebb megélni, mint munkából. Gondolt merészet és gondolatát végre is hajtotta.

Az ő vagyonára nem kapott volna már csak egy fillért sem, de mért ne terhelhetné meg a szomszéd ingatlanát, amely tehermentes s a tulajdonos neve meg majdnem az övé is. Vukovics István volt a szomszéd neve is, de ez Antalfi volt. Hét láncc tehermentes föld van a telekkönyvben nevére írva.

Beállított hát egyik helybeli bankhoz, bemutatva magát Vukovics István Antalfi tavankuti lakosnak, aki hét láncc tehermentes földjére akarna kölcsönt venni. A bank meggyőződve arról, hogy a föld csakugyan tehermentes, augusztusban 1200, októberben 600, novemberben 400 koronát adott kölcsönt Antalfi földjére és be is kebelezette.

Az utolsó bekebelezési végzés azonban Jakabfi szerencsétlenségére az igazi Antalfi kezébe került, aki azután család miatt fel is jelentette névrokonát, akit a rendőrség ma vont kérdőre galádságáért.

Tessék meggyőződni róla,

hogy nem felültetése a könyvvásárló közönségnek, mert most érkezett 5000 darab könyv, amely csak karácsonyig minden elfogadható áron eladatik.

Képes könyvek, mesés könyvek, ifjúsági iratok, olvasmányok, szépirodalmi és egyéb díszművek teljesen új állapotban. — Nagy választék

levélpapír ujdonságokban,

emlékkönyvek, levelezőlap- és fénykép-albumokban, festő dobozokban, íróasztal felszerelésekben. Nagy választék olvasó és mesés szép

karácsonyfa díszekben

Krécsi A. Nándor

könyv- és papirkereskedésében Szabadka, Deák-utca, Kiskápolnával szemben.

Tessék a cégre figyelni! * Villamos megállóhely

HIREK.

Munkaközvetítés.

Fazekas segéd. Lalay Ede, zombori fazekas állandó alkalmazásra keres egy segédet.

Kályhástanonok keresetnek négy évi tanulói díjra, teljes ellátással Zomborba, Ugrý István kályháshoz.

Női szabósághoz angol munkára, tanonc felvétetik Szabadkán, Barth Henriknél I. kör, 68. sz.

Szabó kismunkások keresetnek zombori előkelő cégekhez.

Piutanonközvetítés. Keresetnek az újvidéki mesterek részéről négy évi ellátásra a következő iparágakra tanoncok: kefekötő, kőfaragó, mozaik, asztalos, oltárépítő asztalos, aranyozó, kézművesprő, könyvkötő, sütő, mézesbábos, kalapos, kötélfontó és üvegkereskedő. Díj nélkül közvetít

Az újvidéki ker. szoc. egyesület.

Tájékoztató.

December 20. Pápai ünnepély a kath. legényegyletben.

— **Hitoktatói értekezlet.** Hétfőn délután 4 órákor, a szent-Teréz plébánián hitoktatói értekezlet lesz.

— **Eskütétel.** Dr. Dembitz Lajos alpolgármester, Lyubibratich Kelemen első tanácsnok és Rieger Odön, első osztályú írnök, akik a közgyűlés előtt nem esküdtek föl, a mai tanácsülésen tették le hivatalos esküjüket.

— **Az új tisztviselők.** A most működő tisztviselők, tudvalevőleg december hó 31-ig vannak megbízva hivatalaik vezetésével. A tisztújítás után beállt változások arra készítik a polgármestert, hogy a megválasztott tisztviselőket hivatalos teendőiknek végzése alól előbb fölmentse, s az új tisztviselőket vezesse be hivatalaikba. Már a napokban megtörténik tehát a változás, s így a jövő héten már az új tanácsnokok, s az új tisztviselők fognak működni.

— **A polgármester titkára.** Minthogy Hoffmann Kálmán drt tanácsnoknak választották meg, a polgármester mellett titkári teendőket végzésével Gergely József dr. első aljegyző lesz megbízva, aki már a napokban át is veszi hivatalát.

— **Gaál Ferenc halálának évfordulója.** Ma két éve, hogy Gaál Ferenc, nagy zeneszerzőnk, jobblétre szenderült. Ezen alkalomból a megboldogultnak lelki üdvéért gyászistentisztelet volt a szent-Teréz templomban, melyen a megboldogultnak jóbarátai és tisztelői megjelentek.

— **Szabadka városi zeneiskola házi hangversenyt** rendez néhai Gaál Ferenc zenedei igazgató siremlék-alapja javára 1908. december 13-án, vasárnap délután fél négy órákor a gimnázium tornacsarnokában. Műsor a következő: 1. Gaál: Imádságom. Előadja a női kar. 2. Danica: Reverie. Hegedűn előadja Geiger Andor. 3. Mozart: Sonata-részlet. Zongorán előadja br. Podmanický Malvin. Hegedűn kíséri Dembitz Andor. 4. Mendelssohn: Eliás-ária. Eneklí Költli Margit. 5. Florida: Chant d'une jeune fille. Zongorán előadja Wilhelm Mariska. 6. Gaál: Az erdőben: Zongorán négy kézre előadják Themák Nelli és Korossy Emil. 7. Mendelssohn: Két dal szöveg nélkül. Zongorán előadja Schwartz Boriska. 8. Gaál: Phantasie brillante. Hegedűn előadja Dembitz Andor. 9. Gaál: I. magyar rapszódia. Zongorán előadja Kohn Szilárd. 10. Mendelssohn: A dal szárnyain. Eneklí Süveges Aranka. 11. a) Scarlatti: Andante, b) Chopin: Valse Zongorán előadja Decsy Juliska. 12. a) Brahms: „Légy üdvöz...” b) Franz: „Sok nagy, néhez keservem...” Eneklí Tóth Boriska. 13.

A betegsegélyző pénztár összes helyiségei

☞ főposta közelébe 1909. évi május hó 1-étől kiadó. ☜

Irodának, üzlethelyiségeknek és privát lakásnak is alkalmas.

== Bővebbet KOVÁCS BÉLA háztulajdonosnál Damjanich-utca 299-ik szám alatt. == 675-12-1

Danica: Symphonia-részlet. Két hegedűn előadják Sipos Kálmán és Schilling Béla. 14. a) Leschetitzky: Kanzonetta, b) Chován: Magyar zenekép. Zongorán előadja Tóth Boriska. 15. a) Bach: Prelude, b) Schubert: Moment musical. Zongorán előadja Tóth Panna. 16. a) Mendelssohn: Jellemdarab, b) Lányi: A rabnő tánca. Zongorán előadja Szilasi Anna. 17. Chován: Magyar táncok. Zongorán négy kézre előadják Vass Gabriella és Pápay Iza. 18. Lányi: Fohász. Előadja a vegyes kar. A belépőjegy ára: Felöltötteknek 1 korona, diákoknak és gyermekeknek 50 fillér. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirtalpig nyugtáztatnak.

— **Missió Hódságon.** Nagy riadalom támadt, a mikor nemrég egy nap reggelén elterjedt a hír: hogy ég a fonógyár! (holott csak a vasuti raktárban elhelyezett kender fegett tüzet.) Szaladt is a község apraja nagyja, kivált azok, akiket közelebből ériutott. De ez mind semmi ahhoz a nagyarányu mozgolódáshoz képest, melyet Hódság katolikusai tanusítottak decz. hó első hetének napjaiban. Valóban az üdvösség napjai voltak e szent napok, ifju-öreg egyaránt tódult az Istenházába. Komolyan fogták föl a dolgot, mert jól tudták, hogy arról van szó, mint oltás el az örökké égő tüzet s mint óvják magukat annak lángjaitól a jövőben. Mindig szépszámu hallgatóság figyelte a már ismert P. Bakacs Lőrincz kassai és az új P. Müller András bécsi domonkosrendi atya szavait az örök igazságokról. Sőt az utolsó napon valósággal szorongtak az emberek a gyönyörű, hatalmas villamos fényárban uszó templomban, hogy még egyszer hallják a tüzesszávú P. Lőrincz ajkairól a győzelmes, titkos sz. kereszt jelentőségét az egyénre s a társadalomra nézve. S a kegyelem ezen napjaiban 1800 volt a szentáldozások száma, a mi várakozáson felüli sikert jelent. Adja Isten, hogy a sz. missió e feleldhetetlen napjai a hódsági katolikusokat folyton ösztönözék az igazán keresztény gondolkodásnód és keresztény élet továbbfejlesztésében!

— **Zombor virilistái:** Dr. Krzoits István ügyvéd, Koczkar Zsigmond királyi közjegyző, Fernbach Péter országgyűlési képviselő, Lederer Leó bankár, dr. Mayer Béla püspök, dr. Falcione Nándor takarékpénztári igazgató, Falcione Gusztáv kereskedő, dr. Bruk Jenő ügyvéd, Falcione Lőrincz földbirtokos, Széchenyi József nyugalmazott törvényszéki elnök, Lallosevits Jakab földbirtokos, Konyovics István földbirtokos, PocsKay Sándor nyugalmazott városi tisztviselő, dr. Kosztits Lázár földbirtokos, Lippert Ferenc ügyvéd, dr. Falcione Arpad ügyvéd, dr. Scheer Armin ügyvéd, Findeisz Antal földbirtokos, dr. Fratricsevits Aszt Vince ügyvéd, dr. Danninger Adám városi kórházi orvos, Antits A. Milán kereskedő, Joch György földbirtokos, Roheim Zsigmond kereskedő, Molnár István nyugalmazott törvényszéki bíró, dr. Ambrozovits Lajos főispán, dr. Feles Adolf orvos, dr. Konyovits Dániel ügyvéd, dr. Buják József ügyvéd, Vuits János (Braca) földbirtokos, Szondy Mátyás királyi ítélőtáblai bíró, Fejér Gyula apátplébános, dr. Mayer Nándor ügyvéd, dr. Poppovics István városi főtisztviselő, dr. Nikolits György ügyvéd, Vuits Péter pénzügyi számvizsgáló, Maximovits Miklós földbirtokos, Bosnyák Benő földbirtokos, Sztrilich Zsigmond kereskedő, Veszelyovszky Péter földbirtokos, dr. Balog Ernő országgyűlési képviselő, Frey Imre aranyműves, Georgievits Koszta földbirtokos, dr. Lallosevits János ügyvéd, Henneberg Sándor ügyvéd, Konyovits Milán kereskedő, Kiss Sándor mészáros, Spitzer Márk bankár, dr. Konyovits György királyi ügyész, Sztojcsits Pál kereskedő, Vukisevits Gy. Miklós nyugalmazott képviselő igazgató.

— **Iskolaszentelés.** Felő hó 8-án történt meg a zentai kanizsai határszéli iskola felszentelése. Az ünnepély, melyre a városi tanács a polgármester élén és az iskolaszék valamint képviselőtestületünk több tagja ment ki, délután azzal kezdődött, hogy Csóti János tonyosi plébános teljes egyházi díszben beszentelte az iskola egész épületét s azt Szent-Imrének, a tanítók pártfogójának

ajánlotta. Utána a környékbeli gazdák magyaros vacsorát adtak. A jó borhatása alatt számtalan felköszöntő hangzott el.

— **Hivatalvizsgálat és előjáró választás Pacséron.** Császár Péter, a topolyai kerület főszolgabírája, dr. Sárkány János járás orvos kíséretében e hó 9-én vizsgálta meg a pacséri község háza ügykezelését és a gyógyszerért. Mindent rendben találván, elismerését fejezte ki Simon János jegyzőnek. Másnap pedig az előjáró választást ejtette meg; megválasztották a régi kipróbált előjárót a kiérdemült öreg pénztárosnak kivételével, aki helyett Popovics György választott meg. A képviselőtestület nevében Bárány Gyula plébános fejezte ki mély hálával telt köszönését a páratlan tapintatossággal vezetett választásért.

— **Egészségügyi bizottság Zentán.** Zenta város közgyűlése egészségügyi bizottságot alakított, melynek tagjai az orvosok, gyógyszerészek, lelkészek, tanárok. Tagokul beválasztotta még a közgyűlés dr. Ellinger Jenőt, dr. Zákó Istvánt, Mester Andort, Kátóna Gergelyt és Hevér Pétert.

— **Katholikus népszövetségi ülés.** Berégen is tartottak 8-án katolikus népszövetségi ülést. Bedzula Bálint, plébános megnyitó beszéde után dr. Pletikoszics Andor, szabadkai ügyvéd ismertette lelkes beszédben a népszövetséget.

— **Zombor közgyűlése.** Zombor szabad királyi város törvényhatósági bizottsága 1908. évi december hó 16-án szerdán délután három órakor rendes közgyűlést tart, melynek tárgysorozatából kiemeljük a következőket. A karmelita rend kérelme a szivaci út megszükitése folytán fennmaradt terület átengedése iránt. A városi tanács jelentése a díszkerti kioszk bérbe nem adhatása tárgyában. A városi tanács bemutatja a város lejtmezeiről megtartott árlejtés eredményét. A városi tanács jelentése a villamos központi telep utófelülvizsgálata tárgyában. A városi tanács előterjesztése Falcione Gyula sírjának fedőlappal leendő ellátása tárgyában. — Felső kereskedelmi iskola feügylő bizottságának előterjesztése egy ötödik tanári állás rendszeresítése iránt.

— **A közegészségügyi bizottság** előterjesztése kórház felállítására tárgyában teendő intézkedése iránt. — **A kórházi orvos** előterjesztése a kórház átalakítása tárgyában. — **Rendőrkapitányi hivatal** előterjesztése a Jókai téren egy huszarnok felépítése iránt. — **A bácsbedrogyvármegyei Tulipán házi ipari szövetség** kérvénye az általa fentartott női ipariskola segélyezése iránt. Heincz Kálmán városi főszámvevő kérvénye jutalom iránt. — **Zomboresevics György** városi községi bíró bejelentése a zombori első önszervező szövetkezetről viselt jegyzői állása tárgyában. — **Városi hajduk, dobos és hivatal szolga** kérvénye fizetés és lakbér felemelés iránt.

— **Zárlat feloldás.** Az ujvidéki rendőrkapitányság az ujvidéki sertés piacra kimondott zárlatot feloldotta. Péntektől kezdve tehát Ujvidéken ismét megtartatnak a sertés piacok.

— **A légzőszervek megbetegedésénél** felette fontos azonnal, mielőtt az első jelek mutatkoznak, óvintézkedéseket tenni, miért is ajánlatos, mindenkor egy határos szert készletben tartani, még pedig nem köhögés elleni cseppeket vagy cukorkákat, hanem egy feltétlen segítő háziszert. Mint ilyen legjobban ajánlható a „Sirolin-Roche“, mely számos kórházban lett kipróbálva és a légzőszervek, valamint bronchial-hurut ellen a legjobb hatásúnak ismertetett el. „Sirolin-Roche“ kevesbit a köpetet, gyógyítja a gyuladást és egyben előmozdítja az étvágyat is. Minden gyógyszer-tárban kapható.

— **A Gombos-palánkai vicinális** megnyitása e hó 15-én lesz. A közigazgatási bejárást 14-én fogantatják, melyen Szabadkát Bíró Károly dr., Dembitz Lajos dr. és Purgly Sándor dr. képviselik.

— **Egy modern pékműhely.** Minap hallatlan dolgot hozott napfényre a rendőri kötelességtudás. Eremin György első alka-

pitánya egy zombori pékműhelyben oly hajmeresztő tapasztalatokat szerzett, melyek nagyon is megérdemlik, hogy a nagy nyilvánosság előtt pellengére álltassanak. Egy modern pékműhely, melynek tulajdonosa Kisztics István rövid néhány év alatt piszkos mesterségéből dugszaggá lett, a hivatalos orvosi vizsgálat megejtése alkalmával imigyen fest: „A padlón ujnyi vastagságu sár rakodott le (persze emberemlékezet óta seperve nem volt.) A kemence falairól darabokban hullt le a vakolat. A menyezetről épen a teknőbe esik a pókhálókka körülfont mész, (a kenyérliszttel összekeverve, élvezetes keveréket alkot. A falak tele ósrégi piszkos pókhálókka, melyeken már csak az ujnyi vastagságu por végzi a pók mester-ségét. A nagy teknő feneké s oldala valóságos porfészek, tele téstamaradvánnyal. A kenyérdagasztó deszkák a piszoktól százféle szint játszanak s este fekhely gyanánt használtatnak. A mellékhelyiségek hasonló állapotban; a vízfordó edények rozsdásak s minden eszköz undorítóan piszkos.“ Valóban modern (?) pékműhely lehet ez és családiaság hasonlít ahhoz az erkölcsi piszokban vajkáló korhoz, melynek fiai számára a péksüteményeket gyurja.

— **Hangok a gyermekorból.** A folytonos hajszá és küzdelem kevés időt enged a gyermekkor szép napjaira való visszaemlékezésre, de annál nagyobb örömmel tölt el bennünket, ha kevés nyugalmas óráinkban és ünnepi pihenéseinkben a szép gyermekkor emlékeit felidézük. Különösen a karácsony örömteljes áhitata marad élénk visszaemlékezéseinkben, és ezt a visszaemlékezést teszi erőteljesebbé a karácsonyfa-angyalcsengő, melynek forgalombahozatala a cs. és kir. udvari szállító Konrad János, Brúx 2127. sz. (Csehbországi) érdeme. Tisztelt olvasóink figyelmét felhívjuk ezen hirdetésre, mely ezen újdonságra vonatkozólag minden közelebbi adatot tartalmaz. Nagy képes fűzjegyzéket fenti udvari cég kívánatra bárkinek ingyen s bérmentve küld.

— **Állat az emberben.** Egy Schneider P. nevű kéjenc került tegnap a zombori rendőrség kezei közé, ki 6 esztendő leánykát rou-tott meg erkölcstelen merényleteivel. Nem börtön, hanem akasztófa való az ilyen galád merénylők számára, kik egy egész életre ártatlan gyermeket tesznek tönkre néhány pillanatnyi undok élvezetért.

— **Kirabolt ékszerüzlet.** A szegedi rendőrség távítatlag értesítette a szabadkai rendőrséget, hogy Szegeden a kigyó-utcai ékszerüzletet ismeretlen tettes feltörte s onnan 700 korona értékű ékszer ellopott.

— **Laudate Dominum.** Hangjegyes ének és imakönyv az ifjuság számára Kersch Mihálytól. Egész vászonba kötve 80 fillér. Kapható a Szt. Antal nyomdában Szabadkán.

— **Katholikusok!** Ne feledjétek, mit mondott Ketteler, mainzi püspök:

— Akinek manapság a kath. sajtó iránt nincs érzéke, az ne tartson számat arra, hogy katholikusnak nevezze!

Lányok sorsa.

Olvastam nemrégiben, hogy a nő lehet helyettes anyakönyvvezető. Ujabb munkakör a hölgyek részére. Eddigél csak arra kény-szerített az állam, hogy ha a lakodalmat tesszik, nem szabad, csak a pogány püspök előtt aláírt házassági jegyzőkönyv aláírása után menni egyházunk papja, templomunk oltára elé, kérve kérni a jó Isten áldását. Vagyis Wekerle jóvoltából sziveink szövetkezésénél elsőbb az anyakönyvvezető, azután a jó Isten. De ez ellen szó ne essék! Hisz, ki bátran ellene tüntet, Barkócy báró martíromságára jut. A liberálisnak csufolt zsidó lapok lehurrogják.

Ne legyen hát kifogás: éljen a polgári házasság. Most már lányok előtt mondjuk ki a boldogító igent, apró, női kezek kötik össze a szerelmes sziveket.

Nagyanyáink hajdanában nem is álmodták, hogy a nők miféle állásokat fognak elfoglalni. Rég a tanítás oszlopai, nemrég orvosokká lettek, most jön az anyakönyvezetés, azután ki tudja még mi, ma elképzelhetlen állás lesz szabad a nők előtt?

Ez világos biznysága, hogy milyen nagyfontosságú a nőkérdés, vagyis helyesebben a nő-kenyér kérdés! Mert nem ambíció, nem a szeszély viszi a mai lányokat kenyérkeresőknek. Ambíciójuk egy van: a férj, a családi élet. Azonban ma a szerelmes fiatalember szegény lánynál ritka. Nem jön a hymenhir, nincs vőlegénynek való, ki majd elartsa a leányt. Így áll elő a jövőre gondolás szükségé. Mert élni kell a leánynak. Még pedig az erény útján, becsülettel, családja iránti tekintetből csak társadalmilag bevett állásban. Cseléd nem lehet s így mi volna más hátra, mint az értelmi pályák, javarészt a hivatalnoki.

Statisztika igazolja, hogy sokkal több lány születik, mint fiu, sokkal több szegény mint gazdag. Ezért nő évről-évre az állástkereső szegény lányok száma. Így lesz a nő, a gyöngéd, az anyaságra hivatott teremtés „egyén”, mondhatnók a férfi ellenfele a létfenntartásban. Ep ezért, mert a férfi munkakör betöltésére vállalkoznak, ellenzik sokan a nőemancipációt.

De mit tegyen az a sok éhes lány? Két útja van. Elbukni vagy állást foglalni. Ok az utóbbi rögzös, de becsületes utat választják.

Tisztelet nekik! Elismerés illeti a kenyérkereső hölgyeket.

Meghonosított francia

szőlőfajokból szüretelt és gondosabban mint saját honában kezelt borokból összeállítva, természetes, hogy minősége a drága francia pezsgőkkel egyenértékű.

KAPHATÓ: 256-69-57

minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben.

INNEN-ONNAN.

A helybeli főgimnáziumban történt. Mértani óra volt és a tanár sorban kihívta a nebulókat a táblához, ahol rövid kérdést kaptak és esetleg képletet kellett leírniük vagy levezetniük.

— Somvári, jöjjön ki a táblához. — szölli a tanár az egyik kevésbé lángeszű diákot.

A diák szörnyen megijedve rohant a táblához és kezébe vette a krétát és a szivacsot.

Na Somvári, mekkora a kör kerülete. — kérdezi a tanár.

A diák először bus arcot vág, de aztán egyszerre felderül és kivágja a nagy és bölcs feleletet:

— Mekkora a kör kerülete? Az nem egyforma. — ki kicsodás.

IRODALOM.

= **A lourdesi jelenések.** Egy tanu bizalmas emléklapjai. Irta Estrade K. J. nyug. főadótárnok. Francia eredetiből fordítva kiadja dr. Horváth Győző kanonok.

A szerző a jelenések idején Lourdesban volt adóhivatalnok. Eleinte maga is azok közé tartozott, akik csak élcelődtek a Lourdesban végbemenő eseményeken. Később érdeklődni kezdett a dolgok iránt s tanuja volt Bernadette elragadtatásainak, a forrás felfedezésének, a kegyhely fejlődésének s házában nővérénél számtalanszor társalgott a kis Bernadettel. Naplószerűen jegyezte az eseményeket, míg végre mások biztatására kiadta jegyzeteit s most 88 éves korában betegágyáról áldását küldi, mint egy autogrammból látjuk a magyar kiadás vállalatára. Valóban szerencsés gondolat volt e munkát lefordítani, mely egy becsületes szemtanu közvetlenségével oly részletesen és vonzóan, minden túlzástól menten s mégis annyi melegséggel írja le a lourdesi jelenéseket s a kegyhely fejlődését, hogy ennél érdekesebb, élvezetesebb és hasznosabb munkát Lourdesról nem ismerünk. Olvasóinknak a közeledő karácsonyi ünnepek s főleg a lourdesi 50 éves jubileum alkalmából legmelegebben ajánljuk. A 300 lapnyi könyvet kilenc kép és egy autogram díszíti, a valódi arannyal nyomott címmel s színes díszítéssel a kötet egész vászon kötés valódi díszmunkává avatja. Szinte mesészerű, hogy mindezek mellett ára, bérmentes szétküldéssel, 2 K, mond két korona.

Megrendelhető a pénz előleges beküldésével vagy utánvétellel:

- 1) dr. Horváth Győző kanonoknál Kalocsán;
- 2) a „Hirnök” kiadóhivatalánál Kalocsán,
- 3) a kalocsai olvasógyárban (Tantos Ferenc káplán címén);
- 4) Juresó Antal könyvnyomdájában Kalocsán.

A Bácskai Napló-nak

azok a legjobb barátai, akik nemesak akkor hivatkoznak rá, amikor valamely közleményről van szó, hanem akkor is, amikor HIRDETÉSEI ALAPJÁN bevá-
:-: sárlásaikat eszközlik. :-:

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Bűnügyi főtárgyalások.** A szabadkai büntető törvényszék által főtárgyalásra kitűztek a következő bűnügyek:

December 14. Dulics Lukács sikkasztás büntette, Kovács Sztrikó Istvánné emberölés büntette. Horváth László gondatlanságból okozott súlyos testi sértés büntette. Magyar Mihály lopás büntette. Sipos Pál lopás büntette.

December 15. Milassin János és társai súlyos testi sértés büntette.

December 16. Szabó János (kuruc) rágalmozás büntette, ifj. Ludvig József és társai család büntette, Jellasics Márkó és társai hatóság elleni erőszak büntette.

December 18-án. Tóth János és társai lopás, orgazdaság büntette, ifj. Rác János erő felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértés büntette, Novákovics János lopás büntette, Pintér Faragó Márton erő felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértés büntette.

Ne járjunk olyan sörccsarnokokba, vendéglőkbe és kávé-

házakba, hol a .: nem találjuk.
BÁCSKAI NAPLÓT

REGÉNY.

JAPÁN MESÉK.

Japán eredetiből fordítja: Bibó Bige György.

Le telvén a gyász év, az apa, a rokonok reá beszélésére, újra megházasodott. A leányka, miután nagyon szelid volt, mostoha anyjával szemben is teljesítette gyermeki kötelességét.

Egy ideig semmi viszály sem adta elő magát a családban s az apa igen gondtalanul élt.

Rövid idő múlva azonban a mostoha anya kezdett haragos lenni.

Ettől az időtől fogva a leányka sorsa megváltozott s rossz bánásmódban volt része. Az atya azonban ezt csak a mostoha anya személynek tulajdonította. Midőn azonban a leány is panaszkodott, végre megsajnálta.

A jó bánásmód azonban a mostohának nem tetszett. Arra törekedett tehát, hogy a leányt a házból elűzze. Rettenetes gondolat fogamzott meg benne.

Egy nap férje jelenlétében ruha ujjával krokodil könnyeit letörölve így szólott: „Miután az életem itt nincs biztonságban, kérlek, enged meg, hogy eltávozhassak.” „Igaz dolgot beszélsz?”

Mire a mostoha válaszolt.

„Igen! Ez a leány engem mostohának tart, s szálla vagyok a szemében, s a legszívesebben megölné. Most is bezárkózva a szobába engem átkoz s így az életem nem biztos!”

Az apa ezt hallván, megint valami kigondolt mesének vélte, és nem tudta elhinni a leányának a szobába való bezárkózását. Mint hogy azonban azt sem tudta elgondolni, hogy az egésznek tényleges alapja nincs, terv fogamzott meg az agyában.

Lábujj hegyen a leány szobájához lopódzott.

A leány eközben végtelen vágyódva anyja után, a tükröt nézegette. Háta megett hallván, hogy az ajtó nyílt, megfordult, hogy lássa ki az. S nem hívén, hogy az aki belép az atya, mint egy esztét vesztve a tükröt a ruha ujjába rejtette.

Az atya pedig komoly arccal megszólalt:

„Mit csinálsz? Mi azaz elrejtett dolog?”

A leányka ezen hirtelen kérdéstől megzavarodva kivette a tükröt kabátja ujjából s át nyújtotta atyjának.

„Ime.”

Az atya látván, hogy csak a tükröt van nála, komoly arccal szólott:

„Dacára annak hogy te más anyának vagy a gyermeke s a mostani csak mostoha anyád, azért az anya mégis csak anya s a gyermek csak gyermek s neked vele szemben is meg kell gyermeki kötelességedet tenned. Légy jó és engedelmes.”

Majd könyek gyűlte haragos szemébe s hevesen megölelte leányát.

(Folyt. köv.)

Karácsonyi vásárl

Ideiglenes nagy árleszállítás karácsonyra!

Kiváló jeles könyvek teljes új példányokban

— 50 - 90% engedménnyel. —

A leszállított árban kapható könyvek jegyzékét kívánatra ingyen megküldöm.

Alkalmi vétel

közérdekű művek, mesekönyvek, ifjúsági iratok és képeskönyvekből.

Diszes levélpapírok dobozokban, emlékkönyvek, képes levelezőlap-albumok, tintatartók, írómappák, iskolai táskák és irodai felszerelések nagy választékban és legjutányosabb árak mellett kaphatók

HEUMANN MÓR

könyvkereskedésben

Szabadkán, főtéren, Szentháromsággal szemben

SINGER

== VARRÓGÉPEK ==
: a leghasznosabb :
karácsonyi ajándékok.

A SINGER varrógépek a legjobbaknak bizonyultak. A SINGER varrógépek világban a legolcsóbbak.

SINGER Co.
varrógép részvény-társaság.
Szabadka, Deák-u. 18.

673-2-1

Van szerencsém a n. é. vevőközönségnek szíves tudomására hozni, hogy a saját méhézetemben termelt, a legjobb és legtisztább

MÉZEK

kaphatók kilógramonként a következő árak mellett:

Akácfa-méz I. ső rendű 1 K 40 f.
II. od rendű 1 " 20 "

Vegyes virágméz I. ső rendű 1 " — "

Teljes tisztelettel

Berkes András
méhész.

680 11-10

(a Városligettel szemben).

Kőműves és ácsmesteri vizsgára

biztos sikerrel készít elő

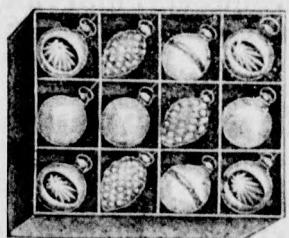
Gombos Lajos építési irodája

(Bárány-köz, Kecskés-ház mellett).

Továbbá elvállal tervezéseket és leszámolásokat, valamint építkezéseket is jutányos áron.

561-20-19

LEGJABB ÜVEG KARÁCSONYFADISZ

12 drb válogatott, színes és ezüst üveggolyó és gyümölcs gondosan dobozba csomagolva, a tárgyak nagysága és kivitele szerint

K —.40, —.50,
— .60, —.70,
— .80, 1.—, 1.30,

2.—, 6 darab dobozban nagyobb kivitelben K —.60, —.80, —.90. Összeállítások 24 darabból K —.80, 1.—, 1.20, 38 darabból K 1.35, 1.60, 2.—, 48 darabból K 2.10, 2.50, 2.60, 60 darabból K 2.20, 2.80, 3.20. 3 darab üveg léggömb K —.50. Karácsonyfa-angyalka K —.40, —.50, —.60. Lametta (Angyalhaj) arany vagy ezüst borítékunként K —.6. Diódrót (esemegetartó) 100 darab K —.20. Karácsonyfa-gyertyások 24 darab dobozban K —.50, —.60, nagyobbak 15 darab dobozban K —.58, —.75. Gyertyatartók tucatonként K —.50.

Szétküldi a pénz előleges beküldése mellett, 2 koronán felüli rendeléseket utánvétellel a cs. és kir. udvari szállító **Konrad János** kiviteli háza, Brnx 2128. sz. (Csehország). Nagy képes főárjegyzék kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve. 563-7-7 Magyar levelezés.

Sütőde áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy helyben, II-ik körben levő

SÜTŐDÉMET

VI. kör, Petőfi-utca (baromfi-piac sarok) saját házamba

helyeztem át,

hol azt a mai kornak teljesen megfelelően rendeztem be és naponta többször friss sütemény, fehér és rozskenyér kapható.

A közönség részére sütés naponta kétszer, reggel 7 órakor és d. e. 10 órakor. Hétfőn sütés d. e. egyszer 10 órakor.

Elsőrendű gőzmalmi liszt eladás.

A n. é. közönség jóindulatába ajánlva magamat, maradok teljes tisztelettel

Kunszabó Mihály

488-43-37

sütőmester.

KÁVÉ GŐZPÖRKÖLDE

BÜNT KÖVET EL

minden házi asszony a családján, ha nem a „Szultán” keverék Sugár-féle „Szultán” pörkölt kávéból — mely 4-féle legjobb faj kávéból van naponta frissen pörköltve — használ háztartásában.

„Családi boldogság, megelégedés lesz érte a jutalom.”

Ugyanott kapható és megrendelhető 5 kiló vételnél:

I. rendű cuba kávé . . . 1 frt 85 kr.
Mocca, arabiai . . . 1 frt 70 kr.
Jáva valódi . . . 1 frt 65 kr.
Ceylon cuba . . . 1 frt 70 kr.

Postacsomagok bérmentve kapható: **Sugár Manó**

fűszer- és csemege-kereskedésében Szabadka, Rudics-utca (saját ház).

KÁVÉ GŐZPÖRKÖLDE

Egy ház

mely áll 4 szobából és a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel együtt más vállalat miatt

ELADÓ.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos

Radasics T. József

636-10-4

VI. kör, Halasi-ut 218.

Kereset bárki részére!

Házi munkások keresetnek gyors kötőgépeinken való kötésre.

Távolság nem határoz, mi eladjuk a kötött munkát. 180-58

Thos. H. Whittick és Tsa

Prága, Franzens-Kai No 6-708.

Szinházi előadás után

KABARÉ

az „Otthon” kávéházban.

Rétay és Benedek

oltáregyleti szállítók

egyházi műiparintézet

Budapest, IV. ker., Váci-utca 59.

Miseruhák, zászlók, lobogók, oltárfelszerelvények, csillárok, keresztúti és oltárképek, valamint mindennemű templom- és kápolna-berendezések előállítására.

Műintézetünk vállalkozik a templomok teljes belső megújítására, színesítő díszítésére, az oltárok stb. renoválására és aranyozására kedvező feltételek mellett.

Készít stílusos oltárokat, szószék, gyónószék, és domborművi stációképeket.

Árjegyzéket, költségvetést, mintákat és terveket készítenek és rajzokat készítenek küldünk. 261-47

Ujdonság! Feltűnésteltő!

Törvényesen védve. Bejegyzett minta.

I. sz. Ragyogó karácsonyfa angyalcsengő

teljesen fémből, 6 aranyozott angyallal, 30 cm. magas. Összetörhetetlen karácsonyfa-csengő. Kifüggesztés után működésbe lép. Legszébb és legújabb karácsonyfadisz, mely egy keresztény családban sem hiányozhatik.

A 3 gyertya melege a szerkezet lendítőkerékét mozgásba hozza és ezáltal a ráerősített javított acélpálcák a 3 harangra ütnek és kellemes ezüstcsengést hallatnak, mely ifjat és öregot áhítatos karácsonyi hangulatba ringat. Ára dobozzal és használati utasítással bérmentve az összeg előleges beküldése mellett dróbnként

K 1.50

3 drb K 4.— 6 drb K 7.50 12 drb K 13.50
4 drb K 5.20 9 drb K 10.80 24 drb K 26.50

Utánvétellel 20 fillérrel több.

2. sz. Ugyanaz a karácsonyfa angyalcsengő, legegységesebb, legfinomabb nikkelezett kivitelben, csavart haranglábakkal és 3 gyönyörűen fénylő ezüst lametta virággal, melyek a gyertya meggyújtása után csodaszép fény sugarakat lövelnek szíjjel, dobozban, használati utasítással, bérmentve az összeg előleges beküldése mellett dróbnként

K 2.—

3 drb K 5.50 6 drb K 10.50 12 drb K 20.25
4 drb K 7.25 9 drb K 15.50 24 drb K 39.50

Utánvétellel 20 fillérrel több.

Aki fenti csengőkből egyenél több darabot rendel, 10 drb válogatott művészi látképes levelezőlapot kap, köztük karácsonyi és újévi kártyát, melynek darabját mindenütt 10-12 fillérrel árusítják. 592-7-8

Beszérelés megengedve, vagy a pénz vissza, tehát közzététel nélkül.

Rendelések idejékorán intézendők:

cs. és kir. udvari szállító **Konrad János**,
Brnx 2127. sz. (Csehország).

Kérje nagy képes legújabb főárjegyzéket 3000 ábrával, melyet azonnal ingyen és bérmentve küldök. — Magyar levelezés.

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és fő tisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli idényre való fekete, színtartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezen túl is megrendelőimnek teljes bizalmát és melegegedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban saját költségemen a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, valamint azok javítását is jutányos árban vállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett levő Balog György-féle ház. Vesselényi-ut.

Hadnagy István.

159-117

papi és polgári szabó.

KÉRJE

ingyen és bérmentve gazdagon illusztrált főárjegyzékeimet 3000 képpel órákról, ezüst- és arany-neműekről.

ELSŐ ÓRAGYÁR BRÜXBEN

Hanns Konrad

cs. és kir. udvari szállító Brüx Nr. 545 (Csehország.)

Valódi svájci nikkell-anker-remontoár óra Roskopf-patent rendszer 5 kor., 3 darab 14 kor. Bejegyzett „Adler-Roskopf“ nikkell-anker-remontoár óra 7 kor. Valódi ezüst remontoár óra, nyitott 8 kor. 40 fillér. Nikkell ébresztő-óra 2 kor. 90 fillér. 3 darab 8 kor. **Nincs rizikó! Kicsérésés megengedve, vagy pénz visszaküldeték. 500-10-10**

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és Kereskedőket.

Abrasicz Mihály

bádogos. Szabadka, I., Kazinczy-utca 83.

Balázs Piri Kálmán

szijgyártó és nyerges. Szabadka, VI. kör, Halasi-ut 210. szám.

Csajkás Lajos

órás és ékszerész. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 18. szám, Szombathy Károly fényképész mellett.

Dániel A. József

eserépkályharaktára. Szabadka, VI., Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Deák István

épitő- és gépjavitó üzlete Szabadkán, Kállay Albert-utca, Prokosh-palota. Elvállal épület-ajtók és ablakvasalást, rácsokat, sirkereteket, szivattyus kutakat, varrógépeket és kerékpárok szakszerű javítását, szobaesengők és telefon bevezetést és javítást.

Fekete Dezső és Társai

Palatinus-Bartus, kőfaragó és szobrász Szabadka, I. kör, Deák-utca 68. sz.

Fekete, Temunovits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése. Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefonszám 371. Legolesőbb bevásárlási forrás.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3. Telefonszám 206.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85. Telefonszám 381.

Fuszek M. utóda Amon Irma

virágcsarnoka. Szabadka, I. kör, Egressy-utca, a színház mellett.

Gál Péter

disztemetkezési vállalata. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 4. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép- és kerékpár-kereskedése. Szabadka, Kazinczy-utca.

Kövecz Erzsi

női kalapáros. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22. szám.

Kuthy György fiai

huscarnoka. Szabadka, I. kör, Deák-utca 64. szám.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VI., Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Moldoványi József

disztemetkezési vállalata. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 5.

Morvai Antal és Novák Mihály

motorerőre berendezett márvány-, mozaik- és cementáru-gyára. Szabadka, (VIII. kör, Erzsébet-utca, a vasút indóházzal szemben).

Milánkovics Simon

férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóczi-u. 22.

Sifis Gyula

hentesáru-üzlete és füstöldéje. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 1-2.

Szalay Gyula

esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-u.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-u. 3.

Sztipics Albert

épitő- és műlakatos. Szabadka, VI. kör, Petőfi-utca 80-ik szám (Dohány-féle ház).

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Vukovits Gerő

norinbergi-, rövid-, diszmű-, női- és uridivatáru-üzlet. Szabadka, I., Deák-utca, Vermes-féle házban.

A pécsi országos kiállítás legelső díjjal, állami arany éremmel kitüntetve.

Angster József és Fia

orgona- és harmonium-gyár

PÉCS.

Ajánljuk kitűnő hangú és erős szerkezetű légnyomatu (pneomatikai) orgonáinkat igen jutányos árak mellett művészies kivitelben.

Raktáron kitűnő hangú harmoniumok minden nagyságban (170 koronától 1000 koronáig).

Mindenmü javításokat, hangolásokot és átépítéseket olcsón vállalunk.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küldünk.

Alapított 1867. évben. 245-50

Légnyomatu és electro berendezések.

Kereskedők

részére szükséges pénztári bárcák 100 lappal, számozva és fűzve 100 darab 16 kor.

Jegyzékek

óéfelirat nélkül 100 darabonként 30 filléért kaphatók a...

Szent Antal Nyomda-

és

Irodalmi-vállalat

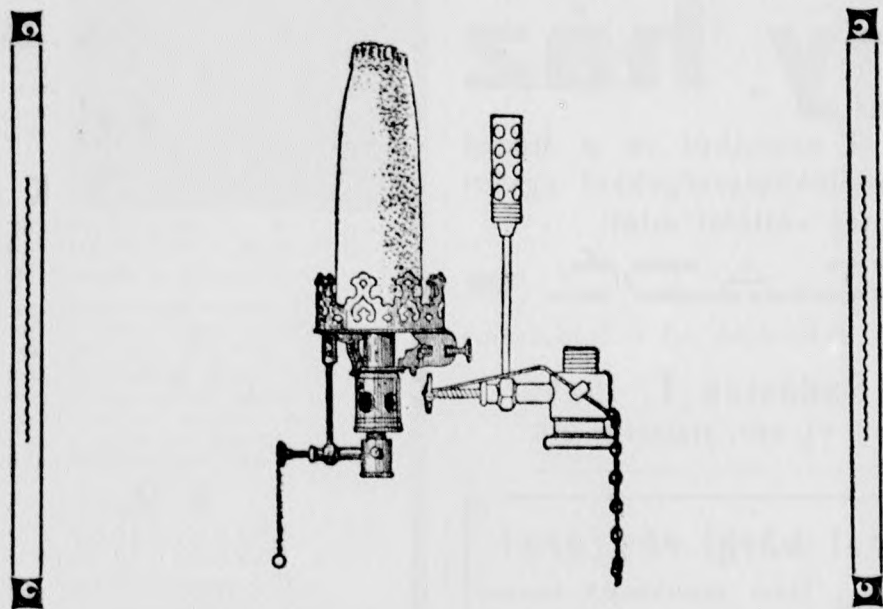
mint szövetkezetnél

IV., Rákóczi-utca 20.

WEISZ JÁNOS ANTAL

villany-, gáz- és vízvezeték-felszerelési műhelye és üzlete

SZABADKÁN, Eötvös-utca, Csillag-ház.

Villanyfelszerelési cikkek.

Vízvezeték-, fürdő- és klozet-berendezések.

Költségvetés ingyen. Gyári árak.

18-79